

TELEGRAFULU ROMANU.

Telegrafulu ese de doue ori pre septimana: Dumineca si Joi'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la expeditura foiei, pre afara la c. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate, adreseate cãtra expeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. n. ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 45.

ANULU XXIII.

Sabiu in 8/20 Iunie 1875.

tru celelalte pãrti ale Transilvaniei si pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. d. era pre o jumetate de anu 4 fl. v. n. Pentru princ. si tieri straine pre anu 12 1/2 anu 6 fl. d. Inscratiunile se platescu pentru intãia ora cu 7 cr. sirulu, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. n.

Nr. 1741. Pres.

Cerculariu cãtra tãte oficiile protopresbiterali si cãtra intregu clerulu parochialu din archidiece'sa Transilvaniei.

Este si va remanã fãra indoielea in cea mai buna memoria la clerulu si poporulu archidiece'sei nãstre archipastori'a binecurentata a fericitulu meu predecesoru **Andrieu** odiniãra Baronu de **Siaguna**, carele prin staruintiele sele neadormite a scosu sãnt'a nãstra biserica din impilãrile secolari, si ni-a pusu base firme de prosperare prin regularea administratiunei bisericesci conformu asiediamintelor canonice din vechime, si prin instruirea archidiece'sei nãstre cu tãte conditiunile de prosperare.

Sum convinsu dara, ca voiu intempinaã consentimentulu clerulu si alu poporulu archidiece'sanu, cãndu prin aceste ronduescu: cã la aniversari'a repausãrei neuitatulu archiepiscopu si metropolitu **Andrieu**, adeca la 16/28 Iunie a. c. in tãte bisericile archidiece'sei nãstre sa se tiena parastasu solemn u pentru sufletulu aceleiasi fericitu archipastoriu, la care sa fia invitatu de timpuriu poporulu nostru credinciosu, spre a-si potã depune in modulu celu mai cuviintiosu tributulu de pietate cãtra memori'a fericitulu.

Dealtminte lasu in voi'a evlaviosei si onorabilei preotimi parochiale, a tienã parastasulu ordonatu cu o di mai nainte, adeca in Dumineca din 15/27 Iunie, deca acestu terminu se va aflã mai corespundiatoriu impregiurãrilor locale; in care casu asemene va fi de a se face avisarea necesaria cãtra poporu, pentru a concurge la solenitatea parastasulu.

Oficiile protopresbiterale suntu poftite a distribuã cu tãta grabirea cãte unu exemplariu din acestu cerculariu la senguratiunile comune bisericesci din tracturile lor.

Sabiu, la 6 Iunie 1875.

Mironu Romanulu m. p. arhiepiscopu.

Politica si scãtele medie.

Erythros, unu pedagogu ce critica mereu cartile de scãla in diuariulu „Kelet“ scrie intr'unu „epilogu la instructiunea limbei in scãlele medie cam urmatãrele :

De-si amu doritu fãrte sa evitãtu in articulu nostri de pãna acum despre instructiune politisarea, totusi nu ne puturãmu retienã dela acãst'a in temele ce le impartasirãmu asupr'a instructiunei de limba.

Amu patit'o cã si diet'a; de cãte ori venea pre tapetu cestiunea limbei, acãst'a totu-dãnuã se agerea pãna la o cestiune de nationalitate. Si in fine ce are instructiunea comunu cu politic'a? Deca politic'a cu tãte aceste se furisãza in instructiunea nãstra, trebuie sa dicemu, ca invetiamentulu nostru e *bolnavu*. Noi luãndu-ne de exemplu pre mediculu celu desteru ne vomu silã sa scrutãmu caus'a bõlei, cãci atunci ne va fi usioru a aflã si medicamentulu aptu pentru ea.

Criticulu constata apoi, ca in scãlele nãstre medie nu esiste o unitate in invetiamentu si instructiunea se cultiva dupa cele trei nationalitãti (din Transilvania) in trei diverse directiuni. In scãla media

angurãca aude scolarulu dela profesorulu magiaru, ca tier'a nãstra e numai o parte intregitãria a Corõnei Stului Stefanu si ca Transilvania de odiniãra, care adese-ori a fostu desbinata de tier'a mama, totu-dãnuã s'a reimpreunatu cu Ungaria; de mãna istoriei invetia scolarulu, ca ungurulu a cãstigatu cu sãngele seu acestu pamentu si e si astadi domnu preste elu si popãrele ce le-a aflatu aici le-a supusu siesi cu puterea armei; elu aude de gloriãsa domnire a unoru principi ungari, intre cari suntu de aceia, cãror'a elementulu germanu are sa li mutiemãca pamentulu dotatiunile, cu tempulu si egal'a indreptãtãre. Nu este dara minune, cãndu elevulu scãleloru medie unguresci, venindu la verst'a de barbatu, se mandrescu cu consciintãa, ca e unu unguuru, unu cetatienu indreptatitu, unu membru suplinitoriu, si domnu preste pamentu patriei unguresci.

Criticulu arata ca in scãlele sãsesci medie scolarulu primescu in mãna o carte de poesii, din care nu resufla decãtu unu sentimentu antipatrioticu, (de exemplu elu aduce aici poesiele: „Ce e patri'a germãna“ si: „Transilvania tier'a binecurentãrei“) si ca sasulu i se intipãrescu in anima de pre tempulu copilariei cu litere nesterse ide'a, ca patri'a sea nu e patri'a nãstra comunã, Ungaria, ci „patri'a lui trebuie sa fia mai mare.“ Din poesiiã cãta-lãta „Transilvania“, care e imnulu sasiloru la ocaziuni serbatoresci, sasulu nu cunãscu alta tierã decãtu „Sachsenlandulu“ si Germania, de unde au venitu cã colonistu aici, de aci provine, ca sasii ajungendu la etatea de barbatu traiescu cu convingerea ca numai ei au fundatu cetãtile, dara cele-lalte popãre pricepu numai selbãtec'a arta a resbelulu, ei au cuceritu cultur'a tierrei. Pentru acãst'a pretiuescu sasii asiã putienu pre natiunile conlocuitorie, pre romãni si pre unguri, si dupa victoriele reportate de germani in resbelulu ultim u ei credu, ca acele invingeri suntu de a se multiam pedagogiloru germani, si de aceea nu potu admite sa li reguleze altu cine-va afacerile scolare.

Dupa aceste observatiuni criticulu cãrtiloru de scãla vine la romãni. *Romãnu*, dice elu, de-si scie ca stã inderetrulu celor-lalti, totusi se insufletiescu de ide'a, ca stramosii sei au suptu laptele luei si cetesce istoriele scriseromanesce. Ungurulu sisasulu i suntu inimicii sei firesci; elu a fostu mai intãiu aici decãtu ei, si elu 'si va aduce la valãre dreptulu seu de prioritate pre cãtu se va putã.

Cãndu iãsa scolarulu din scãlele medie cu asiã diversa directiune, nu ne prinde mirare, deca elu in etatea, candu trebuie sa presteze servitiu folositorie patriei comune, i aduce paguba; cãndu aru avea sa se supere de starea strimtorata (a patriei), elu din contra se bucura.

Deca cunãscemu reulu lu vomu putã curendu vindecã, dara atunci cãndu nu mai e curabilu *ense recidendum est*.

Criticulu afla corectu lucru, cã guvernulu ungurescu sa puna pre spesele sele unu profesor u probatu de limb'a magiara, ba guvernulu aru gresã, deca n'aru cere dela acestu oficialu cunoscintãã perfecta a limbei magiare fãra de a-i oferã ocaziunea, cã sa o invetie pre tempulu cãndu e in scãla.

Asemenea procedura se recomanda si la studiulu istoriei si alu geografiei.

Ce se atinge de *faptele erori*, amu aflatu, ca aceste suntu sãu contr'a scientiei sãu contr'a statulu. Cumca romãni de exemplu se tienu unu poporu de multe mii de ani, pre acãst'a noi (magiarii) nu dãm nu micu; cãndu inse ei se dau de descendentu directi ai romaniloru, cu ce vrea sa demustreze acãst'a? Nu contradice cu realitatea, ca teritoriulu pãrtiloru transilvanene este impartitu dupa intipuirea lor? Si este permis u sa se doceze in scãla cã fapta adeverata, cea ce pãna acum nu e constatatu prin sciintia, ba contradice directu cu datele si faptele istorice? Noi credemu, ca atari doctrine antiscentifice, atari schimonosiri nu se potu delaturã prin ordinatiuni guverniali. Rectificarea invetiaturilor false se tiene de unu foru scientificu. Ministrulu de instructiunea publica sa provãce pre autorii ce lãtiescu atari doctrine ratecite in opuri de feliulu acãst'a, sa dovedesca afirmatiunile lor si despre acãst'a sa decida comisiunea unã academiã de sciintie. Refutãndu-se afirmatiunea autorulu sa fia indatoratu a revocã in modu solemn u erãsea.

Pentruca, deca guvernulu pune interdicte pre atari opuri, inainte de a se rectificã erãsea pre cale scientificã, se potã dice atunci, ca elu perhorescuã adeverulu si voiescu sa supprime pre cele-lalte nationalitãti.

De altu soiã suntu invetiaturile inimice statulu, cari suntu condamnabile dejã din punctu de vedere pedagogicu. Numã contr'a acestor'a se potã aplicã interdictulu.

Criticulu terminã observatiunile sele cu o propunere ce o a facutu si de alta data, ca adeca *invetiaturii din scãlele de medie din pãrtile transilvanene sa se conchiame de cãtra guvernulu pre totu anulu celu putienu odata la o scatiure comunã*. Dela aceste intruniri astãpta criticulu o nesũntia armonica cãtra unu scopu comunu si sperãza, ca ministrulu de instructiune va capetã astãfeliu o influintã mai mare asupr'a scãleloru, de cãtu prin ordonãntiele inhibente.

Emigratiunea germaniloru in Romãnia.

(„Republique francaise.“)

Printre medilãcele ce recomanda Machiavelu principulu seu spre a conservã o provincia cucerita, nu este nici unulu care sa-i para asiã de avantajosu sub tãte rapãrtele cã acãl'a de a tramite colonii in acele provincii. Acãsta procedare ii pare mai comoda cã medilãcele diplomatice, mai sigura decãtu ruinarea provinciei ce cine-va voiescu sa robesca, mai economica decãtu intretinerea acolo de trupe numerãse.

Germanii au perfectionatu intr'unu modu fãrte simtitoriu doctrin'a machiavelica. Ilustrulu secretariu Florentinu propunea colonisarea numai spre a mentienã supuse natiunile dejã cucerite, pre cãndu germanii o aplica natiuniloru pre care voru sa puna mãna mai tardiu.

Se scie ca germanisand u Schleswigulu si Holsteinulu printr'o colonisatiune incheiata si nebagata de sãma ei au pretinsu sa justifice cucerirea acesteia pãrti a Danimarcei. Amu mai aretatu in revist'a nãstra dela 6 Iunie 1874 cum aceeasi infiltrare a elementulu germanicu in Pomerania erã

organisata intr'unu modu dõbãciu de guvernulu prusianu; cum ea se facea, mai incetu potã, dara totu atãtu de sigura, si in provinciile slave din Austria.

Idãa de a colonisã Dunarea de josu spre a pune apoi mãna pre dens'a, nu este nõue in creerii tudesti. De mai multu tempu inca, economistii si õmenii de statu ai Germaniei vedu cu intristare ca o suta de mii de germani parasescu pre fia-care anu tier'a spre a merge sa populeze si sa imbogãtiescu statele unite. Acesti colonisti perdu in adeveru fãrte repede limb'a si caracterele lor nationale spre a deveni americani, si suntu cu totul perduți pentru patri'a muma. Ce fortia aru fi, din contr'a, pentru Germania, deca aru putã sa indrepteze asupr'a tieriloru slave, magiare si romãne care o incungiura, acestu curentu ce tarasce pre cea mai mare parte din emigrãntii sei cãtra lumea nõua.

Acãsta cugetare venise in gãndulu mai multor'a din Germania, cãndu unu economistu ilustru, Fridericu List veni sa-i dea o autoritate mai mare in oper'a sea: sistemu nationalu de economie politica. Preocupatu esclusivamente de interesele Germaniei, si nestudiindu celelalte tieri de cãtu spre a trage din ele invetiãminte proprii la luminarea patriei sele, List, se intorsese din America cu unu spirit u fãrte pozitivu si fãrte practic u. Elu vediuscu de aprãpe cum conatiunalii sei odata ajunsu in lumea nõue uitau Europa si regretã ca nu-i vede ficsãndu-se in tierile care inconjura patri'a lor. „Cu de cinc u ori mai putienã bani si tempu de cãtu costã spre a se duce cine-va pre malurile lacului Erie, unu locuitoriu alu Dunarei de susu potã sa se transporte in Moldova si in Romania, sãu in Serbia, sãu inca pre cãst'a sudu-vesta a mãrei negre.“

Idãa emisa de List clocea dejã, spre a dice astu-feliu, in opiniunea publica. Inca dela 1835 se formase o societate la Lipsca cã sa incuragedie colonisarea orientulu cu germani. In cãti-va ani, se formãra cinc u-spre-diece comitete dupa mãdelulu aceluia din Lipsca; in 1848, ele se intrunira in acestu orasiu spre a se intelege. Acõlb fu scosu acelu strigatu: „Drang nach Osten. In mase spre orientu!“ repetatu de atãtea ori de atunci incãce.

Dupa d. Luys, se potã numerã astadi 52 de comitete analoge; si s'aru fi afend u in ministeriulu atãtoriloru straine din Vien'a o sectiune particulãra pentru colonisarea orientulu.

Erã naturalu cã colonisarea germana sa se face mai repede in tierile slave supuse monarchulu austriacu decãtu la natiunile independente. Astu-feliu ca in Tyrolu, 60 la 100 din populatiune, si in Silesia austriaca 50 la 100 suntu germani. Cu tãte silintiele cele desperate ale cãhiloru, ei nu potã scapã de germanisare, si chiaru acum 37 la 100 din locuitorii Boemiei suntu germani.

Ungurii, cu tãta autonomiã lorã, nu resista nici mai tare vecinatãtiei Germaniei. Adeverulu este inse cã in populatiunea de pre la tierã nu se gãsescu mai multu de 10 germani la 100 de locuitorii, — ceea ce este dejã considerabilu. Se scie inse cãtu este de aãnoie sa desnacionaliseze cine-va unu poporu pãna la colib'a tierãnilu. Deca considerãmu orasiile unguresci, vomu vedã aci limb'a germanã cã limba obicinuitã. Dintre 100 locuitorii,

la Pest'a si Bud'a, 48 suntu germani, la Presburg 66 si la Edenburg 97.

Afara de acestea ungurii favoriză introducerea germanilor in tierile slave care dependa de corón'a lor prin pretensiunea ce au de a impune tuturor limbajulu loru celu scarbosu. In alegerea intre limb'a germana si cea ungara, adeca intre o limba pre care o intielegu tóte tierile civilizate, si o idioma mai putienu armonioasa, si multu mai putienu respandita, se intielege ca serbii, croatii, transilvanenii, etc., se decidu sa pretere pre cea germana.

De acea, nici unulu din popórele alipite intr'unu modu artificialu la monarchi'a ungara nu scapa de invasiunea teutonica. Orasiel mai cu séma devinu germane si 'si perdu pâna chiaru si numele; in Transilvani'a, provincie româna Clusiu (dela latinesce Clusium) s'a facutu Klausenburg, Sabinu s'a facutu Hermanstadt, si are 70 germani la sut'a de locuitori, si in Bucovin'a Czernovitz are 35 la 100 si Temesvarulu, in Banatu, 47 la suta etc.

Dara de cându germanisarea provinciilor negermane din Austri'a nu mai este decâtu o cestiune de tempu, ambițiunea germanilor a crescutu. Nu le este de ajunsu ca au inlocuitu pre Wendi in Prusi'a propria, si pre polonesi in ducatul de Posen si in Silesi'a; nu le este de ajunsu a germanisá putienu câte putienu tóte provinciile slave si latine din Austri'a; marea négra este acum care constitue dupa densii limit'a naturala a imperiului loru. Si acést'a in numele unui nou principiu formulatu de List, dupa care unu poporu are dreptulu a posedea gurele fluviilor loru sele. — Acestu principiu aru justificá, dupa cum se vede, cucerirea Holandei, si aceea a Turciei si Romaniei!

De altmintrenea argumentele nu le lipsescu nici odata pentru aneclarea acestei din urma tieri. Cá de obicei aceste argumente suntu trase din archeologie. De-si filologi'a cea mai elementara, antropologi'a si simpl'a istoria romana demonstra preste fire ca români suntu de origine latina, s'au gasitu filologi germani destulu de cutediatoru pentru a sustiené ca români suntu si ei germani. Cáci ei descindu din daci, dicu aceste spirite ingenioase; si dacii (pronunsiati *datschi* adeca *deutsch*) erau de rasa tudesca.

FGISIORA.

* Studii esegetice.*

(Urmare)

Numerulu acest'a simbolicu, si art'a scrierei, tradéza inaltimea spiritului, profunditatea cugetârei: inspiratiunea divina. Art'a scrierei lui, corespunditória scopului, depinge dram'a evangelica asiá de puternicu intretiesuta, asiá de strinsu si naturalu incopciata, încátu pre acést'a trépta nu s'a potutu inaltia nici unu scriitoriu de cându e cunoscuta art'a scrierei. — A espune in detaiuri (particularitati) totulu, si in inceputu finitulu, dar' asiá câtu detaiulu (particularitatea, lucrulu singuratecu) sa nu ineteze a fi inceputu: o parte din art'a evangelistului; a evangelistului; a espune materialulu asiá câtu ideile sa se misce in forma de zale, din cari fiacarea sa fia indusa prin ceea-lalta spre a formá catene, cari sa se intinda in forma cercularia, inaltindu-se fiacarea mai pre susu decâtu cea precedenta, si totusi cea mai inalta, cea din urma sa dea mân'a cu cea mai inferióra, cu cea dintâiu: se vina acolo de unde a pornitu, fára a se simti — óre-cum furisandu-se: partea a dóu'a artei de scriere la evangelistulu Ioanu.

1) Nu potemu nici decâtu afirmá ca Iis. a invetiatu numai asiá precum scrie unulu séu altulu din evangelisti.

*) A se vedé nrú 42 si 43.

Nu vomu starú a face sa se observe câtu aru fi de departe acestu argumentu de a justificá cucerirea, chiaru cându elu n'aru pacatú inca dela inceputu. Elu nu este fundatu inca de câtu pre o fantasia antropologica fórte ridicola. Cáci români descindu din romani mai multu decâtu din daci, si afara de acestea este mai probabilu ca dacii erau pelasgi (dupa d. Henri Martin) iéra nu germani.

O calitate pre care poporulu românú o datoresce fára indoiél'a ilustriei sele origini, este resistenti'a extraordinara ce ofera ori cárei natiunalitati straine. Ací se recunósce descendentii aceluor romani cari prin cáti-va coloni, schimbau natiunalitatea Spaniei si implantau aci asiá de tare limb'a, legile si obiceiurile loru, încátu nici invasiunile gotice, nici dominatiunea seculara a Mauriloru, nu potura alungá dintr'ens'a spiritulu Romei. Eata ce scrie unu consule francesu dela Temesvar: „Nici o natiune nu este mai persistenta; nu numai ca ei resista mai pretutindeni influinti magiariloru si germaniloru, dara inca au asupr'a popóreloru cu care se afla amestecati, o singulara fortia de asimilatiune. Elu nu invétia limb'a veciniloru loru, pre cari i sillescu sa intieléga pre a loru. E de ajunsu, cum dicu serbii, cá o femeia româna sa fia introdusa intr'o casa pentru cá in putieni ani tóta cas'a sa devina româna. Astu-feliu au disparutu tóte urmele serbiloru cari se stabilisera in Transilvani'a; astu-feliu, limb'a obiceiurile, natiunalitatea româna, au inlocuitu, intr'o multime de sate din Banatu limb'a, obiceiurile, natiunalitatea serba. Acést'a transformare nu este oper'a seculiloru; ea se operéza sub ochii nostri cu o rapiditate surprinditóre. Dela 1848, adeca in spatiu de 25 ani putemu citá mai multe sate cari s'au romanisatu cu totulu.“ Si intr'adeveru, autorulu le citédia, cu cifrele oficiale in mâna.

Germanii sciú bine câtu de tenace este natiunalitatea ce ei combatu in provinciile române ce suntu sub dependinti'a loru. De acea si ei indreptara contr'a loru tóte silintiele si tóta severitatea loru.

Afara de acestea germanii nu ascundu nici decum pretensiunile loru asupr'a tiermiloru mârei negre. La 13 Martiu trecutú se creá o universitate

la Cernovitz in Bucovin'a, provincia româna situata la extremitatea orientala a imperiului si rapita acum unu seculu Moldaviei. Nu numai ca limb'a germana fu impusa acestei universitati, instituita dupa chipulu si asemanarea celei din Strassburg, dara inca unu deputatu românú, cerendu cá sa fia aci celu putienu o catedra de limb'a româna, i se respunse ca aceste facultati se creau tocmai pentru a respandí dincolo de limitele imperiului influinti'a germana.

Unu progresu multu mai considerabilu facú germanismulu in di'ua cându imprudenti'a guvernului românú si incuri'a puteriloru interesante la scaparea acestei natiuni lasara pre astupriaci sa ia exploatarea Dunarei. Fridericu List simtise fórte bine importanti'a posesiunei acestui fluviu pentru succesulu colonisárei germane pre marea négra. „Este evidentu, dicea densulu, ca aceste colonii n'aru profitá Germaniei decâtu numai cându schimbulu produseluor fabriciloru germane contr'a produseluor agricole ale coloniloru, n'aru intalni nici unu obstacolu si aru fi convenabilu ajutoratu de cai de comunicatiune economice si repedi. Trebuie dara cá Austri'a sa inlesnéca câtu se va puté mai multu comerciulu de transitu pre Dunare si cá navigatiunea cu vapóre pre acestu fluviu sa ia o mare activitate.“

Germanii facura mai multu de câtu cerea ilustrulu loru économistu: Compani'a pacheboturiloru de pre Dunare, ornata de numele putienu elegantu, dara eminentu germanicu de K. K. Donaudampfschiffahrtsgesellschaft. „Uséza de Dunare cá de unu fluviu alu seu, ne dice d. Luis. Ea posedá in totu lungulu litoralulu avute stabilimente, ateliere de reparatiune, birouri, porturi admirabilu situate, pâna si unu superbu hotelu pentru marinarii sei. Nu este raru de a se vedea detasiamente din acesti marinari, armati si comandati militaresce, traversându stradale orasieluor riverane, române si turce, in marea indignare a autoritatiloru locale. Acést'a este preluulu cuceririi.“

Nu póte cugetá cine-va fára intristare vediendu ca nisce privilegii asiá de exorbitante au fostu concedate de imprudentulu principe Stirbey pentru spaimentatórea perioada de 99 ani. Prin vast'a artera a Dunarei se stre-

córa produsele manufacturei germane, si exportulu loru in Romani'a este inca inlesnitú prin tractate de comertiu impuse de Austri'a si cu totulu in avantagiulu ei.

(Va urmá.)

+ Multiamita si provocare.

Esprimendu-mi multiemit'a mea cea mai sincera cátra toti acei preastimati domni si amici, cari din opuscululu meu „epistol'a deschisa“ au binevoitu a primí inca in anulu 1872 esemplaria de vendiare, si mi au tramisu dejá sumele incurse, — cu o cale rogu pre acei preast. domni, dela cari inca nu amu primitu banii, cá sa binevoiesca a-mi tramite pretulu esemplareloru vendute, pâna la 15 Iuliu a. c., facendu-mi totu atunci cunoscutu numele si locuinti'a domniloru cumperatori; iéra in casu, cându nu le-aru fi potutu vinde, sa binevoiesca a mi le tramite nefrancatu pâna la terminulu susu atinsu.

Acum nu de multu avendu nisce polemie in fói'a ung. „Kelet“, intr'unu ciclu de articuli m'amu nesuitu a descrie o mare parte a gravamineluor nóstre, si a dovedí, cumca, déca români suntu nemultiamiti si déca ei observu fatia cu fratiunguri o ténuta rezervata; ast'a provine chiaru din acele pre destule motive ale nemultiamirei, iéra nici decum din cutari intentiuni reutacióse si inimice statului si poporulu magiaru, cáci români altmintrenea fórte bine sciú, cumca a stá intr'o buna intielegere fratiésca aru recere inse restulu vitale alu ambeluor acestoru natiuni.

Cu vîna bucuria si adeverata recunoscintia amu vediutu, ca atátu „Tel. Rom.“ in nr. 13, câtu si „Albin'a“ in nr. 10; apoi „Federatiunea“ in nr. 15—16, si „Gaz. Trans.“ in nr. 17 a. c. a luatú notitia despre articulu mei si inca in nisce termini fórte magulitori pentru mine, si multu coversitori de fórte putientelu meritu ce póte lu voru fi avendu acei articuli modesti, i-a apretiuutu cu o deobligatória bunavointia, ba cele dóue foi din urma i-au si reproducu in traducere (de-si pentru scurtimea tempului, cu unele lacune, si gresieli parte de traducere parte de tipariu). Primésca deci toti pr. on. dni redactori multiemit'a mea cea mai caldurósa. —

2. Traditiunea atribue cu unanimitate acést'a evangelia Apostolului Ioanu, fratele lui Iacubu, celui apistu de Irodu Agrip'a cu sabi'a (Fapt. ap. 12, 2.) si fiulu lui Zevedeu pescariulu (Mat. 4, 21. seq.) si a Salomei (Mat. 20, 20. Marcu 15, 50.).

Pre evangelistulu Ioanu lu vedemu mai întâiu in societatea lui Ioanu Botezatoriulu. Elu la unu semnu indirectu alu Botezatoriulu (Ioanu 1, 35 seq.) urméza lui Christosu. Ce etate a avutu atunci nu se scia; potemu inse presupune ca a fostu cam cu 10 ani mai teneru cá Iis. basandu-ne pre imprejurarea ca a traitu pâna pre tempulu lui Traianu (98—117 d. Chr.)

Dupa câtu mi-amu facutu combinatiunile din esplicarea evangeliului lui, n'a statu multu in societatea lui Iis. (vedi not'a la finea capitulu I si esplicarea la 2, 12 din acést'a evangelia), cáci mai târdiu lu aflámu ierasi la ocupatiunea sea de pescariu la marea (laculu) galileica, de unde l'a chiamatu Iis. impreuna cu pre fratele seu Iacubu (Mateiu 4, 21 seq. Marcu 1, 19 seq. Luc'a 5, 9. seq.) Acesti frati, impreuna cu Simonu Petru forméza societatea cea intima pentru Iis., inaintea caror'a invia pre fét'a lui Iairu (Marcu 5, 37. Luc'a 8, 51), se schimba la fatia (Mat. 17, 1. Marcu 9, 2. Luc'a 9, 28.) si se róga in Gethsemane (Mat. 26, 37. Marcu 14, 33.)

Lui nu i-a datú mân'a cá in scrierea sea sa-si puna numele pre fatia, ci totu-déun'a si-lu circumscria séu

prin: „celu-laltu invetiaceleu, séu invetiacelelu pre carele iubea Iis.“ (13, 23. 19, 26. 20, 2. 21, 7. 20, 24.) séu lu retace cu totulu (1, 39.)

Istorisirea evangelica, cá si a fapteluor apostolesci lu aduce mai de multe ori in relatiune cu Petru. Deosebirea intre ambii este evidenta. Fatia cu barbatulu celu grabnicu, alu momentulu, este Ioanu celu mai intimu, carele vietuesce mai multu in simtiementulu internu decâtu in actiune interna, si vis-a-vis de darulu celu-laltu de a aflá, la tempu cuventulu acomodatú, este elu celu tacutu. Déca la cin'a cea mai de pre urma intréba elu pre Dlu, este Petru, carele prin unu semnu lu provóca la intrebare (13, 24—26); si déca dupa inviere urméza in tacere lui Iis., Petru este, carele dá espressionu intrebárei, ce se vede in acést'a urmare tacuta (21, 20—22). In internu este elu celu mai de aprópe a lui Iis.: in anim'a lui s'a facutu cea mai profunda impressiune despre persón'a lui Iisusu, si in tacere s'a prelucratu pâna a formatu acelu tablou grandiosu, pre carele ni-lu depinge asiá de minunatu.

Trasurile unei vehemencie irrumpetórie, ce ni le infatisiéza evangelisti sinoptici despre densulu, se acomodéza usioru cu icón'a melancoliculu, ce o aréta evangeli'a lui — vedi Marcu 9, 38. seq. Luc'a 9, 49 si mai cu séma Luc'a 9, 54. care din urma se vede a fi servitu la supranumirea lui si a fratelu seu de: „fii tunetu-

Eu in interesulu causei amu cre-
diutu a fi lucru dóra nu fára de óre-
care folosu, cá articuliimemorati, scrisi
in graba mare, dupa o coregere si in-
tregire sa-i tiparescu in câte-va sute
de esemplare intr'o brosiura intitulata:
„Egy jó csézzatu román felszólalás“ un'a
parte cu un'a precuventare cátra ce-
titorii unguri, alta fára precuventare.
Prin urmare mi iau libertate de a pro-
vocá pre toti acei prea st. domni si
frati, cari aru dori sa cumpere, séu
n'aru pregetá a desface câte-va esem-
plare din acésta brosiura (de 43 pag.
litere garmondu), cu unu pretiu de
30 cr. plus porto postal, cá sa bine-
voiesca a me insciintiá cu dóue trei
sire, pentru cá sa le potu servi cu
esemplariile dorite.

Ladislau Vaida.

↳ *Purcareni, 2 Iuniu 1875.*

Dle Redactoru! Comun'a Zezinu,
un'a din cele mai serace dia archi-
diecesa si cea mai seraca din tractulu
I-lea alu Brasiovului, se bucura de
presinte de unele progrese conside-
rabile in sporirea realitátiloru bise-
ricei sele ortodoxe si acestea le mul-
tiamesce energicului si generosului pa-
rochu locale Oprea Bogdanu, carele
a) a modificatu pre spelese de
cas'a parochiale in decursu de mai
multi ani astfelu, incátu astadi immul-
tita cu mai multe incaperi delicate
corespunde pre deplina de locuinti'a
unui preotu; —

b) a medilocitu dela diferiti cre-
stini de prin alte parochii o suma de
odóra pretiose, care servescu in bise-
rica parte pentru servarsirea servi-
tiului divinu si parte pentru decóra
interna; iéra in partea esterna a cul-
tivatu curtea bisericea intr'unu gradu
aprópe de a puté fi dechiaratu de unu
micu paradisu si a castigatu la fun-
datiunea parochiale si unele bunuri
nemiscátore s. e. lazuri si agri; —

c) a staruitu fára obséla de s'a
edificatu in decursulu cestoru doi ani
din urma o scóla pompósa la loculu
celu mai placutu in fati'a bisericea;
— si

d) preste tóte acestea a mai sur-
prinsu si in Lunea pogorirei Duchului
sántu pre o multime de óspeti veniti
de prin comunele vecine la aniversa-

lui“ (Marcu 3, 17). Aceste, cum si
Mat. 20, 20 seq. aréta pre lánge spi-
ritu infocatu si o iubire ferbinte si
mare incredere in Iisusu.

Faptele apostolesci ni le aréta in
societatea lui Petru, atátu in Ierusa-
limu (c. 3 si 4.) cátu si in Samari'a
(8, 14.) Iéra la anulu 50 dupa Chr.,
cându s'a tenuity sinodulu apostolescu
alu III-lea, numitu ierarchicu*) (Fapt.
apost. capu 15), lu vedemu in Ieru-
salimu impreuna cu pre Chif'a si Ia-
cobu fratele Dlui, cá unulu din stelpii
crestinismului (Galat. 2, 9). La a dóu'a
venire a lui Pavelu in Ierusalimu —
sinodulu IV apost. presentia lui nu
se amintesce (Fapt. apost. capu 21).
De aci inse nu putemu deduce absen-
tarea lui, cáci nici la sinodulu alu III
nu se amintesce, ci se cunosce numai
din Galat. 2, 9. Cându a parasitu Ie-
rusalimulu nu se scie; probabilu cu
inceputulu impresurárei Ierusalimului.
Dupa traditiune elu s'a retrasu in
Asia mica, si in specie in Efesu, unde
si-a desvoltatu activitatea. Despre pe-
treccerea si activitatea lui in Efesu
affámu urme la Ireneu, Clemente din
Alessandri'a si Apolloniu, carele afirma
ca Ioanu in Efesu a inviutu unu mortu
(Eusebiu V, 18). Dupa traditiunea mai
reslatita Imperatulu Domitianu l'a esi-
latu in insul'a Patmosu (Euseb. III.
18, 20), dupa ce cufundatu fiindu in
oleiu ferbinte nu s'a vatematu (Tertul.
de praescr. ad haer. 36). Hieronimu
(ep. ad Gal. 6, 10.) ne-a pastratu o

*) Istori'a bisericesca de Andreiu Bar.
de Siagun'a p. 96.

rea chramului acestei biserici cari
dupa decurgerea servitiului divinu in-
vitati fiindu de supranumitulu parochu
au luat parte la unu prandiu galantu
in cas'a par. cu testarea unui staulu in
pretiu de 84 fl. v. a. curtiei paro-
chiale, celu ce tocm'a se sevarsiesce. —

Atari esemple frumóse merita tóta
laud'a si urditoriulu loru tóta stim'a;
— de acea pré on. dle redactoru sun-
teti rogati a dá locu in pretiuitulu
diuariu „Tel. Rom.“ ce redigeti, ace-
storu orduri, cu atát'a mai vertosu,
cu cátu ca acestu parochu demnu de
chiamarea sea, n'a facutu bisericea
acestei'a asiá avansamente din vre-o
ambitiune séu din óre care avere pro-
pria, cáci venitele cele subtiri nici pre
departe nu i-aru concede asiá ce-va,
respectiv astfelu de generositáti, ci
simplu din iubirea natiunei sele si a
animei bune. A.

Actu testamentariu

pentru constituirea unui fondu speciale
destinat.

La invetiamentulu laicu si la acte de bine-
facere.

II.

Fondându Seminariulu Nifonu
n'amu incetatu de a cugetá mai pu-
tieniu si la invetiamentulu laicu. Do-
rinti'a statornica a sufletului meu érá,
sa potu totu de odata constituí unu
fondu specialu pentru instructiunea
si formarea cetatieniloru folositori
tierei, din care, jumetate sa fia des-
tinatu la acte de bine-facere si ajutórie
pióse bisericeiloru si servitoriloru loru.
Impregiurári inse, mai presusu de pu-
terile mele impedecându-me neconte-
nitu, astadi multiamescu celui a totu
puternicu ca a permisu sa indeplinescu
si acésta tainica fagaduintia a cugetu-
lui meu.

Ori cátu s'aru face pentru lumi-
narea poporului, nici odata nu va fi
prea multu. Si seracii suntu si densii
suspínulu de durere alu omenirii din
care facemu parte.

Sciu asemenea ca putintiele 'mi suntu
marginite si acestu slabu prinosu alu
unei lungi si serguitóre economii se
va absorbé cá unu isvoru putieniu
simtitu intr'unu mare si puternicu
riú. Totusi nu potu parasí mangaiera
de a dice ca in marginile putintieloru

trasura fórte frumósa din caruntetiele
Evangelistului. Elu dice ca ajungendu
Ev. Ioanu la betranetie asiá de adenci
incátu nu mai potea umblá, puneá
sa-lu duca in adunare, unde repetiá
mereu: „Fiiloru! iubiti-ve unulu pre
altulu!“ La betranetie adenci, cam
pre la anulu 100 a muritu in Efesu;
mormentulu lui se cunoscea pâna in
tempii mai tardii (Eus. VII, 25). Aci
in Efesu a scrisu Ioanu Evangeli'a sea,
dupa a sinopticeiloru. Ireneu (ad. hae-
res. III, 4. Euseb. V, 8.) ne spune ca:
Mateiu a scrisu evangeli'a sea pre
tempulu cându Petru si Pavelu erau
ocupati in Rom'a, pentru evrei, in lim-
b'a evreesca; dupa mórtea apost. Pe-
tru si Pavelu, Marcu a scrisu, cá fostu
invetiacelu alu lui Petru, evangeli'a
predicata de Petru, iér' Luc'a insoci-
tioriulu lui Pavelu, evangeli'a predi-
cata de acést'a, apoi adauge: *ἐπειτα
'Ιωάννης ὁ μαθητὴς τοῦ κυρίου, ὁ καὶ
ἐπὶ τὸ στήθος αὐτοῦ ἀναπεσὼν, καὶ
αὐτὸς ἔξέδωκε τὸ εὐ ἀγγέλιον ἐν
'Εφέσω τῆς Ἀσίας διατρέψων**) Acé-
sta evangelia a servitu spre a com-
bate eresulu lui Kerinth si a Nicolai-
tiloru**) (Adv. haeres. III, 11.) cari
se formau deodata cu crestinismulu,
si cari, cu deosebire Kerint facea mari
greutáti Evangelist. Ioanu.

Dupa Clemente de Alessandri'a:

*) Dupa aceea Ioanu invetiacelulu
Domnului, carele a si statu (culcatu) pre
pieptulu lui, a edatu evangeli'a petrecendu
in Efesulu Asiei.

**) Despre eresurile acestor'a pre scurtu
vedi Istori'a biser. de Andreiu Bar. de Si-
gun'a Tom. I. pag. 98 seq.

amu cautatu a-mi face datori'a. Cându
chiaru aru trece nebagata in séma
acésta doiósa ofranda ce depunu pre
altarulu patriei si omenirei suferinde,
cugetulu 'mi-va remanea impacatu de
ajunsu déca smerit'a mea fapta va
servi de indemnu cá altii in Christosu
frati sa desevarsiesca cea ce eu amu
facutu cá simplu inceputu.

Punendu-mi deci cá totu-déun'a
credinti'a in Dumnedieulu parintiloru
nostri, cari ne-a pastratu o lege si o
tiéra prin atátea grele impregiurári
si din adenculu inimei indreptându-i
smeritele rugaciuni, cá sa-si reverse
indurarea preste acestu sermanu si
multu cercetatu pamentu alu Roma-
niei, dispunu cu tóta sufletésca dra-
goste cele ce urméza:

I. Din propri'a si bun'a mea avere,
spre indeplinirea susu aretatului meu
scopu, constituiescu in perpetuitate
doue din proprietátele mele fonciari,
mosi'a Chiajn'a din districtulu Ilfov,
plas'a Snagovului, si mosi'a Bascovenii
de josu, comun'a Galatieni, districtulu
Vlasc'a, plas'a Glavaciocului, cari se
voru cunosce sub titlu genericu: *Fon-
dulu de instructiune si ajutóre Nifonu.*

II. Jumetate din veniturile acestui
fondu le destinu pentru invetiamen-
tulu laicu, iéra cea-lalta jumetate pen-
tru acte de bine-facere si ajutóre bi-
sericeiloru serace si servitoriloru loru.

III. In cátu pentru invetiamentulu
laicu, pâna la crescerea fondului, bur-
sele ce destinu pentru liceile si gim-
nasiele din tiéra se voru marginí la
numerulu ce se va putea sustiené cu
sum'a de galbeni 60—70 de fia-care
elevu pre anu.

IV. Aceste burse se destinu co-
piiloru sermani, cari se voru distinge
mai multu la invetiatura inca din cla-
sele primari si cari, pre lánge fericite
dispositiuni, si numele onorabile ale
parintiloru, voru uní si o buna con-
dúita recunoscuta. — Cursurile supe-
rióre voru tientí speciale la studiulu
sciintieloru esacte.

V. Rudele mele, de ori-ce gradu,
voru fi preferite atátu pentru bursele
din tiéra cátu si spre a fi tramise
in strainatate pentru intinderea si per-
fectionarea cunoscintieloru.

VI. Pentru repartiti'a fondului de
ajutóre se va observá cá principiu
urmatórele:

Ioanu, vediendu ca sinopticii espunu
mai multu numai partea omenésca,
trupésca (*σωματικά*) a lui Iisusu, in-
demnatu de amicii lui si inspiratu de
spiritulu sántu, a scrisu evangeli'a
pneumatica (spirituale)*). Fragmen-
tulu muratoricu, descrie acést'a impre-
giurare mai de aprópe astfelu: „co-
hortantibus discipulis et episcopis
suis dixit: conjeunat mihi hodie tri-
duo, et quid quid cuique fuerit reve-
latum alterutrum nobis enarremus.
Eadem nocte revelatum Andreae ex
apostolis, ut recognoscentibus cunc-
tis Ioannes suo nomine cuncta descri-
bere.“*)

O determinatiune mai de aprópe
a tempului cându s'a scrisu Evangeli'a
a patr'a (a lui Ioanu), afara de aceea
ca s'a scrisu in urm'a celoru-lalte trei
nu avemu.

Epifaniu Kaer. 51. c. 12. ne spu-
ne spune ca s'a scrisu sub Imperatulu
Claudin. Cei-lalti s. s. Parinti punu
scrierea acést'a cam pre la anulu 80.
Siguru inse nu putemu scí decátu ca
inainte de 100 s'a scrisu in Efesu.

(Va urmá.)

*) Euseb. VI, 14: *τὸν μὲντοι Ἰωάννην
ἔσχατον συνιδόντα, ὅτι τὰ σωματικά ἐν
τοῖς ἐναγγέλοις δεδήλωται προγραπέντα
ὑπὸ τῶν γνωρίμων πνεύματι θεοφορηθέν-
τα, πνευματικὸν ποιῆσαι ἐναγγέλιον.*

*) Indemnandu-se discipulii si epis-
copii sei a disu: ajanati-mi de astadi ince-
pendu trei dile, si ori-ce s'aru descoperi fia-
cui, sa nu spunemu unulu altui'a. In acea
nópte s'a descoperitu (i s'a aretatu) lui Fi-
lipu, cá Ioanu sa scria tóte in numele seu
sub priveghierea tuturoru.

a) Se va face de preferintia si
intr'unu modu mai simtitoriu, ajutóre
mai intáiu rudelor mele celoru ser-
mane si impoverate de greutáti; iéra
in casu de maritísu a veri-unei'a din
ficele rudeloru acestor'a Administra-
torii fondului, potrivit cu positiunile
familiei si trebuinti'a de fatia, voru
chibdiui a veni in ajutoriu cu sumele
necesarii.

b) Restulu, bine cumpanitu, se va
intrebuinti in ajutóre altoru sermani
dintre straini (preferindu-se aci vedu-
vele preotiloru scapatati) precum si
in cumperatóre de cárti, odóre bise-
ricesci, vestmente sacre si reparatiuni
pre la bisericile fára medilóce séu in
neputintia de a si le procurá numai
cu ajutoriulu enoriasiloru.

VII. Dorindu cá acestu fondu sa
nu aiba nici o inclinare cu fondurile
Seminariului Nifonu precum asemenea
nici vre-unu amestecu, ori cátu de
departe, cu alte fonduri straine ce
s'aru mai destiná si de altii spre
acestu sferítu séu cu fondurile pu-
bliche de instructiune, ori de acte fi-
lantropice ale altoru societáti, reco-
mandu si prescriu cá regula nestra-
mutata dumnealoru Dimitrie Stefano-
polu si nepotiloru mei Ghitia Enescu
si Alecsandru Lazarescu, pre cari ii
instituescu administratori ai fondului
acestui'a, precum suntu totu de odata
numiti si epítropi ai Seminariului Ni-
fonu, cá sa administre osebitu si in
parte veniturile sele si sa faca a se
tiené o comptabilitate anume pentru
acestu scopu.

VIII. Nici o alta autoritate, ori
care aru fi, precum nimeni asemenea
din cei ce represinta o ramura a pu-
terii publice, fia districtuale, fia co-
munale, n'au dreptulu a se amestecá
séu interveni in nici unu modu si sub
nici unu pretextu in lucrárele si atri-
butiunile acestei administratii. Singuru
in persóna fratele in Christosu Metro-
politu alu scaunului din Bucuresci, in
alu cáruia inaltu caracteru si zelósa
desinteresare 'mi punu deseversit'a
incredere si pre care 'lu rogu terbinte,
va esercitá unu dreptu de supra-ve-
ghiare spre a face sa se esecute in-
tocmai si neclintite dispositiile acestui
asiediamentu, aducându la tempu si
la locu cuviinciósele observatiuni (de
va fi casulu) fára inse a se amestecá
in administratiune.

IX. Cându, ceea ce nu potu crede,
guvernulu séu ori-care putere publica,
perdiendu d n vedere scopulu de fo-
losu generalu si calcându in picióre
ori-ce sentimentu de gratitudine pen-
tru atátea serguintie, va cugetá a se
amestecá in afacerile administratiunii,
ori va tinde a slabí acestu asiedia-
mentu, a-lu modificá, a-lu p'eface,
a-lu contopí cu altulu séu, in fine,
a face ori-ce actu de natura ai loví
independinti'a si a introduce amestecu
strainu, atunci administratorii susu
aretati, séu cei ce le voru luá loculu
dupa timpu, déca, dupa tóte prote-
statiunile facute domnitoriului, puterii
judecatoresci si corpuriloru legiuitóre,
si dupa tóte cercárele intrebuintiate
spre a tiené neatinse prerogativele
acestui asiediamentu, voru vedé ca
totulu este indesiertu, remane atunci
cá Dumnedieu sa judece si sa respla-
tésca acelor'a cari au voit'u sa inabu-
siesca invetiatur'a si luminarea popo-
rului si au mersu pâna sa hrapésca
si pânea seraciloru.

X. La casu de mórte, de nepu-
tintia séu alta impregiurare nepre-
veduata ce aru descomplectá numerálu
de trei alu administratoriloru ce amu
instituitu, atunci acelu séu acei'a din
administratorii remasi in fiintia voru
convocá, prin scirea fratelui in Chri-
stosu Metropolitu alu scaunului din
Bucuresci, pre corpulu profesoralu
alu Seminariului Nifonu, spre a alege
dintre neamurile mele, fia ori cátu de
departe, pre complinitoriulu trebun-
ciosu, cautându totu-déun'a pre celu
mai destoínicu si mai zelosu intr'acé-
st'a. Totu astfelu se va urmá si in

casulu cându, dupa tempu, n'aru mai existe nimeni din neamulu meu si va trebui a recurge la streini.

XI. Déca din impregiurări neprevedute, convocarea corpului profesoralu nu s'aru putea urmă de către administratorii remasi in fiintia, atunci fratele in Christosu Metropolitu alu scaunului din Bucuresci, o va face din propria-i initiativa si in celu mai scurtu tempu.

XII. Alegerile se voru urmă prin majoritatea voturilor alegatoriloru presentii. Cei absentii au dreptulu de a-si exprime votulu prin scrisori autentice spediate rectorelui Seminarului cu trei zile inainte de alegere. — Unu procesu verbalu va constatá numerulu voturiloru si rezultatulu operatiuniloru. Cându s'aru dovedí ca voturile celor absentii ce puteau formá o alta majoritate, au fostu tai-nuite, se va procede la o alta alegere la care nu voru mai puté luá parte cei dovediti uneltitori de fraudá.

XIII. Contestárile si cererile relative la dreptulu de a fi alesu, voru fi cercetate si judecate de corpulu profesoralu inainte de a procede la operatiunea alegerii.

XIV. Economii rezultate din gradat'a admitere a eleviloru, diferinti'a in minusu ce aru putea lasá bursele precum si ori-ce alte prisóse ale celor-lalte capitale bugetari, capitalisându-se, voru servi spre a cumperá alte proprietáti mobiliare, apartinendu acestui fondu.

XV. Localulu administratiunii va fi in cuprinsulu Seminarului, si in aceleasi camere cu ale cancelariei acestuia.

XVI. Administratorii voru depune anualminte compturi de gestiune, cu dovedii in regula, către fratele in Christosu Metropolitu alu scaunului din Bucuresci.

XVII. Fia-care administratoru va beneficia de unu onorariu de lei 250 pre lana, care va fi maritu treptatu cu sporirea venituriloru fondului, fâra inse a restrange cele-lalte alocatiuni bugetari.

XVIII. Unu regulamentu specialu va precisá in detaliu atributiunile administratoriloru, in care se va inscrie principiulu unei popri absolute pentru administratorii de a modificá fondurile imobiliare ale asediamentului, ori de ale preschimbá in altele séu de ale prefate natur'a si situatiunea, sub nici unu motivu séu ori-ce altu

cuventu spetiosu, dorinti'a mea fiindu sa remána astfelu precum eu le amu alesu.

XIX. Ori-care alta avere a mea, neregulata prin vr'unu osebitu actu, se va gasi la incetarea mea din viatia, este si remâne consilerata cá fondu atribuitu asediamentulu de fatia.

XX. O suma de lei 1190, se va inscrie anualmente in bugetu pentru pomenirea mea si a neamului meu (dupa osebitulu pomelnicu ce l'amu trecut in vr'una anume condica subscrisa de mine), acést'a in perpetuitate si in totu-deun'a la diu'a Sambetei mortiloru, cându se va impartí si milostenia pre la seraci.

XXI. Asediamentulu de fatia se va tipari intr'unu numeru indestulatoriu de brosiura si se va publicá indata dupa incetarea mea din viatia pentru o mai intinsa cunoscintia.

Facutu in Bucuresci si subscrisu de mine însu-mi si investitu cu propriulu meu sigilu metropolitanu, in anulu 1874, lun'a Decembre in 9 zile. (L. S.) (Semnatu) *Nifonu Metropolitu.*

Varietáti.

* * * *Multiamita publica.* La esamenulu de véra, care s'au tienutu cu elevii si elevele dela scóla nóstra granitierésca in 4 si 5 Iuniu st. n. avuramu norocirea de a vedé in mijloculu nostru si pre préon. dnu Constantinu *Stezariu* capitanu c. r. in pensiune, carele vediendu, ca scóla inaintéza cu pasi gigantici, binevoi a impartí cá premii o suma insemnata intre elevii si elevele acestei scóle.

Pentru acést'a marinimósa, fapta se aduce din partea subscisei eforii scolare in numele eleviloru si parintiloru lor cea mai cordiala multiamita publica.

La acestu esamenu a binevoitu a participá si d. Inspectoru cercuale Martinu *Fleischer* carele fiindu pre deplinu multiamitu cu esamenulu, a animatu pre elevii despre progresulu facutu de pâna acum recomandându-le si pre viitoriu o asemenea purtare cá sa aiba unu viitoriu ferice, capacitandu totudeodata, ca fatia cu parintii acoloru elevi, cari in viitoriu voru negligá scóla va fi fórte strictu, pentru cari placute cuvinte asemenea ii aducemu multiamita publica.

Sin'a in 6 Iuniu 1875.

Luc'a *Sav'a*, D. *Lazaru*,
parochu si v.-pres. inv. dirig. si secret.
efor. scol. efor. scol.

* * * (Maialu.) Dumineca (in 23 Maiu)

s'au tienutu Maialulu eleviloru dela scóla capitala romána din opidulu Dobr'a. Dupá servitiulu ddieescu, elevii scólei insotiti de corpulu invetiatorescu, au plecatu din piatia cátra padurea opidului intre cánturi vocale si musicale. In locu petrecerea s'au deschisu dupa sosirea óspetiloru la 2 óre d. am. cu mai multe poesii natiunale si ocazionale, declamate si executate de către elevii scólei. Dantiulu s'au inceputu cu „Ardelean'a“ printre piesele de jocu elevii si elevele scólei, iérasii delectau óspetii cu declamatiuni si cánturi natiunale, fiindu tempulu favoritoriu, publiculu au fostu destulu de numerosu, fâra deosebire de natiunalitate, si petrecerea cátu se póte de viala, carea au duratu pâna cátra 10 óre sér'a. —

Corpulu invetiatorescu se simte indatoratu a exprime sincer'a multiamita tuturor acoloru domni si dómne cari au binevoitu a contribuí la maialulu eleviloru sei si totu de odata a dá o socóta a baniloru încursii, camu târdiu din cauza ca unii dintre d-nii contribuentii, nici pâna astadi nu si-au respunsu contribuirile inscise.

Cu totulu au încursu 62 fl. 70 xr. din cari substragendu-se spesele in suma de fl. 52. 94 mai remane unu restu de fl. 9. 76 cu cari s'au hotaritu a se cumperá cárti de lectura morala, ce se voru impartí cá premii eleviloru mai diligenti, la esamenulu de véra. — *Apahideauu, cassariu.*

* * * (Báile parintelui *Basaraba*), cunoscutu destulu de bine publiculu nostru din mai multe date ce amu comunicatu in fóia nóstra, s'a deschisu pentru sesonulu de véra. Atátu dupa datele ce le-amu comunicatu pâna acum, cátu si pre bas'a atestatoru ce ni-a venit in tempulu din urma, suntemu incredintiatii deplinu de efectulu celu bunu alu apelor minerale aflate de P. *Basaraba* si de aceea le si recomandámu din parte-ne onoratulu publicu cu tóta sinceritatea. Intru cátu e pentru comunicatiune adaugemu spre orientarea óspetiloru ce voru avé de cugetu a cercetá aceste ape minerale binefacatórie, ca pâna la Orestie merge drumulu feratu, iéra de aci cátra báii, cari suntu situate aprópe de Cigman se potu capeté trasarii comode cu pretiuri fórte moderate.

* * * *Locuste.* Din pártile *Tisei* si ale *Bacului* vine scirea ca miliarde de locuste devastéza campiele in modulu celu mai teribilu. Unele foi opusetiunale adscriu si calamitatea acést'a guvernulu de astadi.

* * * *Unu medicu pácalitu.* Unu june medicu sa stabilise intr'unu micu târgusioru din Franci'a, unde dobandise destula simpatie si isbutise a-si face clientela.

Succesulu acest'a n'a fostu placutu betrániloru medici confratiloru sei, cari se adunara spre a chipdiuí unu midilocu se faca sa pérdia junele loru colegu prestigiulu seu de bunu medicu.

Ei traserá deci la sorti spre a sci care dintre densii se va presentá cá bolnavu la junele medicu, cari nici i pre cunostea si nici 'si dedé osteneála se faca cunoscintia loru.

Sortiulu pica pre mediculu celu mai reutaciosu. Acest'a, in diu'a indicata de adunarea secreta a batrániloru medici, se presinta la junele *Esculap*, si-i tienu acestu limbagiu :

— Scumpe doctoru, patimescu de o bóla fórte stranie: nu simtiescu gustu pentru nici unu felu de mancare, amu perdutu cu deseversire memori'a, si simtiescu, lucru neaudit, o irisistibila trebuintia de a mintí, si nu potu, ori si ce a-si face, sa me oprescu de a mintí.

— La dracu! dise junele medicu; in adeveru acést'a este straniu. Bóla d-tale reclama reflexiune; bine voiesca a vení preste câte-va zile cându speru a puté fi in stare sa potu incepe curá d-tale.

Dupa câte-va zile, betránulu medicu invidiosu, revine la junele doctoru, care fórte veselu, i dice:

— Bóla d-tale nu este asiá de grava dupa cum amu fostu crediut'ó la inceputu. Iata nisce hapuri pregatite de mine si care de siguru te voru lecuí. Dara fiindu ca simtiesci neincetatu trebuintia de a mintí, eu nu me potu increde in d-ta. Ia deci chiaru acum inaintea mea unulu dintre aceste hapuri si vina in fia-care dí la mine cá sa iei din aceste hapuri pâna la complect'a d-tale lecuire.

Strinsu cu usi'a asiá de aprópe, bolnavulu nostru imaginariu trebuí sa-si ea inim'a in dinti si sa inghitia unu hapu.

Dara abiá l'a fostu pusu in gura, si facendu o strimbatura din cele mai teribile, incepe a strigá:

— Dara, doctore, acést'a este...!!!

— Tocmai, respunse junele medicu, (care, dupa cum se vede, luase informatiuni asupr'a bolnavulu seu prefacutu). Vedi efectulu medicamentulu: Numai minti acum!

(Figaro.)

Comunicatiunea pre cáile ferate ungueresci.

Calea fer. i. r. priv. a statului.

Trenuri accelerate Vien'a-Pest'a.

Vien'a, pléca	3.15 a. m.	Dupa m. la 11.— sér'a
Pest'a, sosescu	10.03 " "	6.35 dem.

Pest'a-Vien'a.

Pest'a, pléca	7.50 dem.	2.25 d. m.
Vien'a sosescu	2.42 d. m.	9. 29 sér'a.

Trenuri accelerate sub statiunea vapóreloru accelerate.

Vien'a—Baziasiu. Baziasiu—Vien'a.

Luni si Vineri	Luni si Vineri
Vien'a, pléca 3.15 n. m.	Baziasiu pléca 6.05 sér'a
Bpest'a " 10.30 sér'a	Temisiór'a " 10.07
Czegléd " 12.02 dem.	Szegedin " 1.44 dem.
Szegedin " 2.47 "	Czegléd " 4.36 "
Temisiór'a " 5.19 "	Bpest'a " 7.50 "
Baziasiu, sosescu 8.46 "	Vien'a sosescu 2.42 d. m.

Trenuri de persóne Vien'a—Baziasiu.

Vien'a	plec.	8.45 dem.	8.20 sér'a.
Pojonu	"	11.13 "	11.08 "
Érsek-Ujvár	"	2.21 "	2.14 "
Pest'a	sosescu	5.56 "	6.08 "
Pest'a	pléca	6.57 sér'a	7.05 "
Czegléd	"	9.33 "	9.35 "
Szegedin	"	1.31 nóptea	1.41 "
Temisiór'a	"	9.15 "	5.30 "
Baziasiu	sosescu	8.46 demin.	10.29 sér'a.

Baziasiu—Vien'a.

Baziasiu	pléca	6.05 sér'a	3.30 demin.
Temisiór'a	"	10.38 "	9.17 "
Szegedin	"	4.57 nóptea	1.16 d. m.
Czegléd	"	5.49 dem.	5.23 "
Pest'a	sosescu	8.12 "	7.49 "
Pest'a	pléca	9.15 "	9.25 sér'a
Érsek-Ujvár	"	1.21 d. m.	1.41 nóptea
Pojonu	"	4.23 "	4.20 dem.
Vien'a	sosescu	6.09 sér'a	6.03 "

Trenuri directe cal. fer. de Tis'a.

Pest'a—Czegléd. Pest'a—Czegléd.

Pest'a, pl. 6.28 sos.	7.30 d.	Czegléd pl. 8.19 d.	6.40 s.
Czegléd s. 8.33 "	9.48 "	Pest'a sos. 10.45 "	8.31 "

Trenuri mestecate.

Vien'a—Pojonu. Pojonu—Vien'a.

Vien'a	pléca 4.30 d. m.	Pojonu	pléca 7.30
Pojonu	sos. 7.02 sér'a	Vien'a	sos. 9.06

Calea ferata de Tis'a.

Pest'a—Casiovi'a.

Pest'a	pléca 7.30 dem.	6.16 sér'a
Czegléd	" 10.18 a. n.	9.18 "
Szolnok	" 11.22 d. m.	10.26 nóptea 6.16 dem.
P.-Ladány	" 2.— d. m.	1.52 " 11.36 a. m.
Debreteni	" 3.51 "	3.30 dem. sos. 2.20 d. m.
Miskolc	" 11.51 sér'a	1.50 d. m. pl. 8.— dem.
Casiovi'a	sos. 11.51 nóptea 6.— sér'a	11.43 a. m.

Casiovi'a—Pest'a.

Casiovi'a	pléca 5.— dem.	9.20 a. m.	6.01 sér'a
Miscoltiu	" 7.42 "	1.41 d. m. sos. 9.34 "	
Debreteni	" 12.23 d. m.	10.12 nópt. pl. 3.25 d. m.	
P.-Ladány	" 2.24 "	11.22 " 6.25 1	
Solnocu	" 4.54 "	4.40 dem. " 12.14 "	
Czegléd	" 5.49 "	5.49 " sos. 1.49 "	
Pest'a	sos. 8.31 sér'a	8.45 "	

Pest'a—Aradu—Temisiór'a.

Pest'a	pléca 7.30 dem.	6.26 sér'a
Czegléd	" 10.18 a. m.	9.08 " 6.60 dem.
Solnocu	" 11.42 "	10.15 " 8.34 "
Ciab'a	" 2.01 d. m.	2.55 dem. 4.16 d. m.
Aradu	" 3.51 "	6.— " s. 7.33 sér'a
Temisiór'a	sosescu 5.40 "	8.36 "

Temisiór'a—Aradu—Pest'a.

Temisiór'a	pléca 10.37 a. m.	6.20 d. m.
Aradu	" 12.36 d. m.	9.16 sér. 6.20 dem. r.
Ciab'a	" 2.10 "	11.42 nópt. 10.42 a. m.

Solnocu	" 4.54 "	4.24 dem. 5.34 d. m.
Czegléd	" 5.39 "	5.59 " 6.39 sér'a
Pest'a	sosescu 8.31 sér'a	8.05 "

Pest'a—Oradea-mare.

Pest'a	dléca 7.30 dem.	6.26 sér'a
P.-Ladány	" 2.35 d. m.	2.10 nóptea
Oradea-mare	sos. 4.47 "	5.21 demin.

Oradea-mare—Pest'a.

Oradea-mare	pléca 11.22 a. m.	9.— sér'a
P.-Ladány	" 1.23 d. m.	11.45 nóptea
Pest'a	sosescu 8.31 sér'a	8.45 demin.

Calea ferata I. transilvaná.

Aradu—Alb'a-Iuli'a.

Aradu	pléca 4.16 d. m.	6.20 deminétia
Semer'a (Piski)	" 12.18 nóptea 2.06 d. m.	
Alb'a-Iuli'a	sosescu 2.55 "	4.01 "

Alb'a-Iuli'a—Aradu.

Alb'a-Iuli'a	pléca 12.53 nóptea 10.— a. m.	
Semer'a	" 3.48 "	12.48 d. m.
Aradu	" 5.46 dem.	8.02 "

Semer'a—Petrosieni.	Petrosieni—Semer'a.
Semer'a pléca 2.55 d. m.	Petrosieni pl. 7.10 dem.
Petrosieni sos. 7.12 "	Semer'a sos. 11.52 a. m.

Calea ferata Noad-Ostica.

Debreteni—M.-Sziget.

Debreteni	pléca 4.12 d. m.	4.— nóptea
Satu-mare	sosescu 9.33 sér'a	8.08 demin.
Királyháza	" 12.31 nópt. 10.03 a. m.	
M.-Sziget	" 5.26 dm.	1.48 d. m.

M.-Sziget—Debreteni.

M.-Sziget	pléca 8.34 sér'a	11.31 a. m.
Satu-mare	sos. 5.45 dem.	4.33 d. m.
Debreteni	" 11.50 a. m.	9.07 sér'a

Calea ferata ung. resaritena.

Oradea-mare—Brasiovu.

Oradea-mare	pl. 5.07 d. m.	6.18 dem.
Clusiu	" 11.21 sér. s. 3.03 d. m. pl.	8.45 dem.
Cocérdea	" 2.54 nóptea	" 4.31 d. m.
Teusiu	" 4.26 "	" 4.30 "
Blasiu	" 5.21 "	" 6.05 "
Mediasiu	" 7.01 "	" 11.21 nópt.
Sighisiór'a	" 8.26 "	" 6.10 de..
Brasiovu	" 1.30 d. m.	

Brasiovu—Oradea-mare.

Brasiovu	pléca 2.10 d. m.	7.30 sér'a
Sighisiór'a	" 7.15 sér'a	8.03 "
Mediasiu	" 8.38 "	5.23 dem.
Blasiu	" 10.20 nóptea 7.54 "	
Teusiu	" 10.36 "	9.60 "
Cocérdea	" 1.12 "	12.42 d. m.
Clusiu	" 4.45 d. sis. 4.40 "	pl. 12.30 d. m.
Oradea-mare	sos. 10.55 a. m.	sos. 8.32 sér'a

Cocérdea—M.-Osiorheiu.

Cocérdea	pl. 3.20 dem.	M.-Osiorheiu pl. 10.05 sér'a
M.-Osiorheiu	sos. 5.45 "	Cocérdea sosescu 12.26 nópt.

Copsi'a—Sabiui.

Copsi'a	pléca 6.55 dem.	9.40 sér'a
Sabiui	sosescu 9.05 a. m.	11.40 nóptea

Sabiui—Copsi'a (Kiskapus).

Sabiui	pléca 6.40 r. m.	3.40 demin.
Copsi'a	sos. 7.50 sér'a	6.35 "

Alb'a-Iuli'a—Teusiu.

A.-Iuli'a	pléca 10.10 sér'a	1.25 nóptea 8.— dem.
Teusiu	sos. 10.50 "	8.49 " 8.49 "

Teusiu—Alb'a-Iuli'a.

Teusiu	pléca 9.05 a. m.	4.10 d. m. 11.46 nópt.
A.-Iuli'a	sos. 9.45 "	4.50 " 12.26 de am.